

בית הדין קבע כי רכיב הכוננות ששולם לעובד במהלך תקופת עבודתו הוא רכיב שכר מותנה, שאינו חלק משכרו הרגיל. רכיב זה הותנה בזמנינותו של העובד לקבלת דיווח, מעקב או טיפול בתקלות שוטפות בתחום פעילות המחלקה עליה הופקד.

האם המעסיקה היתה רשאית לשלול את תוספת הכוננות?

בית הדין קבע כי למעסיק פררוגטיבה לנהל את מקום העבודה על הצד הטוב והמועיל ביותר והיא המקנה לו את הסמכות להביא לשינויים בסדרי העבודה. סמכותו של המעסיק לשנות מסדרי העבודה משתרעת גם על הקביעה אם נדרש מעובד לבצע עבודה בשעות כוננות ומעבר לשעות העבודה הרגילות - משימה אשר בדומה לעבודה בשעות נוספות, אין לעובד זכות קנויה לגביה. סמכות זו שבידי המעסיק אינה מוגבלת, ויש לאזנה אל מול הוראות הדין או ההסכמים החלים במקום העבודה, כמו גם אל מול זכות העובד כי ההחלטות הנוגעות לו יתקבלו בתום לב, בדרך מקובלת, באופן סביר ומידתי.

בית הדין קבע כי גם לאחר החלטת המעסיקה בדבר שלילת תוספת הכוננות, המשיך העובד לקבל פניות מהמוקד לעניין תקלות שאירעו לאחר שעות עבודתו הרגילות. מאחר והוכח כי העובד המשיך להיות זמין לקבלת דיווחים אלה, גם אם לא באופן מלא, לא היה בסיס לשלילת תוספת הכוננות. לא היה מקום לשלול את רכיב הכוננות ששולם לעובד, בהעדר שינוי מהותי בסדרי העבודה בפועל.

בנסיבות העניין מהווה השינוי החד צדדי בו נקטה המעסיקה משום הפרה של הסכם העבודה, המזכה את העובד בהמשך תשלום רכיב הכוננות בגין התקופה שלאחר מועד השליה, ועבור החודשים 5/13 ועד סיום העסקתו של העובד בחודש 5/14.

דיני עבודה עו"ד עדי ביבר לקואה

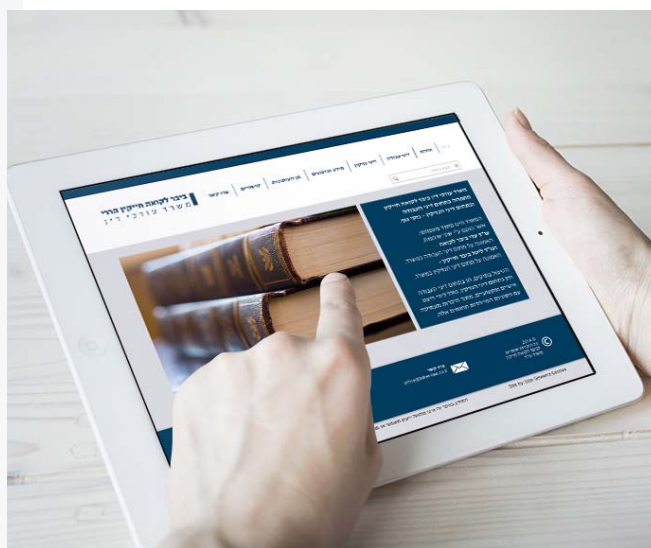
רכיב כוננות מהווה תוספת לשכר ולא חלק מהשכר הרגיל

בפסק דין אשר ניתן ביום 8/12/16 ע"י בית הדין האזורי לעבודה, נדון עניינו של עובד אשר מעסיקתו, המועצה המקומית בנימינה גבעת עדה, חדלה לשלם לו רכיב תוספת כוננות ששולם לו בקביעות מדי חודש. העובד תבע כי המעסיקה תחויב בתשלום רכיב הכוננות שנגרע משכרו וכן לקבלת סעד הצהרתי לפיו רכיב הכוננות הוא חלק משכרו הרגיל.

האם הרכיב כוננות הוא בגדר תוספת או חלק מהשכר הרגיל?

בית הדין קבע כי המבחן העיקרי שיש ליישם בשאלה אם רכיב שכר המשולם לעובד הוא בגדר תוספת או חלק משכרו הרגיל, הוא מבחן "התנאי" או "הגורם", כך שתשלום המותנה בתנאי או גורם ממשי יסווג כתוספת, ואילו תשלום שאינו מותנה בתנאי יסווג כחלק מהמשכורת הקובעת.

רכיב הכוננות יחשב חלק משכר היסוד כאשר הוא משולם ללא התנאה הקשורה בתנאי עבודה. לעומת זאת, רכיב הכוננות ייחשב כתוספת כאשר הוא משולם עבור דריכות מתמדת, נכונות מתמדת ואי נוחות מתמדת. אם התשלום הותנה בעצם המוכנות להיקרא בכל עת, כי אז מדובר בתוספת אמיתית ולא פיקטיבית.

1 ובהר כי האמור לעיל אינו מהווה ייעוץ משפטי או תחליף לייעוץ משפטי ואינו מהווה המלצה לנקיטת הליכים כאלה או אחרים או להימנעות מהם.

דיני נזיקין עו"ד ליטל ביבר חייקין

דיני ביטוח עו"ד לירון ביבר הררי

גם נפגעים בתאונות דרכים עצמיות זכאים לקבל פיצויים בגין נזקי גוף

תאונת דרכים עצמית היא תאונת דרכים שנגרמה ללא מעורבות רכב נוסף. למשל, אדם שהחליק מהאופנוע תוך כדי נסיעה, אדם שפגע עם רכבו בעץ, אדם שנפגע תוך כדי כניסה לרכבו ו/או יציאה ממנו בסיום נסיעה.

חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים (להלן: "החוק") נועד לפצות נפגעים בתאונות דרכים, ומאחר וגם תאונת דרכים עצמית מהווה תאונת דרכים - גם אנשים שנפגעו בתאונת דרכים עצמית, יהיו זכאים לפיצוי על פי החוק.

חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים מטיל אחריות מוחלטת ומלאה על חברת הביטוח המבטחת את הרכב לפצות את הנפגעים על נזקי הגוף שנגרמו להם בתאונת דרכים שבה היה מעורב הרכב ולפיכך, אין חשיבות אם הנהג גרם לתאונה באשמתו הבלעדית.

עם זאת, החוק מונה רשימה של נפגעים אשר לא יהיו זכאים לפיצויים, ובהם - מי שגרם לתאונת הדרכים במתכוון; מי שנהג ברכב ללא רשות; מי שנהג ברכב ללא רישיון לנהוג בו; מי שהשתמש ברכב לצורך ביצוע פשע; או מי שנהג ברכב ללא ביטוח חובה - וידע זאת או היה סביר שיידע זאת.

בכל מקרה בו ארעה תאונת דרכים עצמית, חשוב מאוד לרשום פרטי עדים לתאונה - אם היו; לדווח למשטרה על התאונה; לצלם את הרכב לאחר התאונה; לתקן את הרכב במקום מסודר בו מקבלים קבלה על התיקון (אותה קבלה, מהווה, למעשה, ראייה לעצם קרות התאונה); להיבדק בחדר המיון בבית החולים ולציין את נסיבות תאונת הדרכים; להישאר במעקב רפואי רצוף ולפעול לפי המלצות הרופאים; לשמור את כל התיעוד הרפואי מיום התאונה, כמו גם קבלות על הוצאות שנגרמו בעקבות התאונה; ולפנות לעורך דין המתמחה בתחום, על מנת לקבל הנחיות נכונות לצורך ניהול התביעה.

ביטוח סיעודי - חברות הביטוח מסרבות לשלם ללא הצדקה

החודש מצוין ברחבי העולם חודש הנכה הבינלאומי. לרגל יום הנכה הבינלאומי, כדאי לדעת כי נכים רבים המבוטחים בביטוח סיעודי, זכאים לקבל תגמולי ביטוח אף אם הם מסוגלים לבצע פעולות מסוימות ואף אם לא נראים סיעודיים להדיוט המתבונן מהצד.

מרבית פוליסות הסיעוד כוללות 6 פעולות, מתוכן על המבוטח להוכיח כי אינו מסוגל לבצע בין 2 ל-3 פעולות בלבד (תלוי בהגדרת הפוליסה) על מנת להיות זכאי לקבלת קצבת סיעוד. הפעולות הן: לקום ולשכב, להתלבש ולהתפשט, להתרחץ, לאכול ולשתות, לשלוט על הסוגרים ויכולת לנוע ממקום למקום (ניידות). חשוב לדעת, כי במרבית הפוליסות, די שהמבוטח אינו מסוגל לבצע חצי מהפעולה כדי שיענה על דרישת הפוליסה. כמו כן, פוליסות רבות מגדירות גם אדם תשוש נפש הסובל מדמנציה/אלצהיימר כסיעודי הזכאי לקבלת תגמולי ביטוח, אף אם מסוגל לבצע פעולות מוטוריות במלואן.

למרבה הצער, על אף הדרישות המקלות כביכול לקבלת תגמולי הביטוח על פי נוסחי רוב הפוליסות, חברות הביטוח מרבות לדחות מבוטחים סיעודיים על אף שעונים על דרישות אלה. לצערנו, חברות הביטוח מקשות על המבוטחים, שולחות רופא מטעמן אשר אינו אובייקטיבי ואשר נוטה לקבוע כי מבוטח מסוגל לבצע פעולות אשר אין ספק כי לא מסוגל לבצען. במקרים אלו, יש צורך בהגשת תביעה לבית המשפט על מנת שיחייב את חברת הביטוח לשלם למבוטח.

יודגש כי יש לבחון כל מקרה לגופו בהתאם למצבו הבריאותי והתפקודי של המבוטח ובהתאם לתנאי הפוליסה הספציפית אותה רכש, בשים לב כי קיימים שינויים בין נוסחי הפוליסות השונות.

2 יובהר כי האמור לעיל אינו מהווה ייעוץ משפטי או תחליף לייעוץ משפטי ואינו מהווה המלצה לנקיטת הליכים כאלה או אחרים או להימנעות מהם.

